

NTGENT BRENGT BOEK VAN MICHEL HOUELLEBECQ OP DE PLANKEN

Ingetogen, emotioneel en... erg grappig

Terwijl de stemmen van de Franse presidentsverkiezingen geteld werden, ging NTGent in première met 'Onderworpen' – naar het boek van Michel Houellebecq. Daarin voorspelde de schrijver hoe Le Pen in de tweede kiesronde het onderspit delft, tegen een moslim.

'Onderworpen' is zo'n voorstelling die onder je kleren kruipt en de dag nadien nog nazindert.

© Phile Deprez

Soms lopen realiteit en fictie op een bizarre manier door elkaar. Toen het publiek na afloop van de première in de Amsterdamse Stadsschouwburg rond tien uur afzakte naar de foyer, - zagen we overal smartphones verschijnen met updates over *les présidentielles*. Ongeloof heerste: Marine Le Pen zou de meeste stemmen binnenhalen (de zege van Macron liep pas later binnen). Nochtans waren we vlak daarvoor al getuige geweest van hoe de leading lady van het Front National doorstootte naar de tweede ronde van de verkiezingen. Maar dat was in het theater. En het ging ook pas over 2022. Niks om je zorgen over te maken, denk je dan.

Alleen ligt er over vijf jaar geen Emmanuel Macron op de loer. Wel Mohammed Ben Abbas, de conservatieve kandidaat van de Moslimbroederschap. En – *spoiler alert* – Le Pen verliest. Het betekent de start van het islamitische Frankrijk waar ze zo tegen streed. Denk aan: het afschaffen van minirokjes, het verhogen van de kinderbijslag zodat vrouwen thuis kunnen blijven en de invoering van polygamie. Maar ook: het streven naar een grote Middellandse Zee Unie, een stevige daling van de werkloosheid en de criminaliteit, en een hernieuwde trots.

Onderworpen regisseurs Johan Simons en Chokri Ben Chikha zich baseren, raakte alleszins een gevoelige snaar bij de Fransen. Want extreemrechts versus een fundamentalistische moslimpartij? Dat is voor velen als kiezen tussen de pest en de cholera. Kwatongen beweren dat Houellebecq met dit polemische boek de angst van het volk voor moslims voedt – sentimenten waarop ook politici bij ons inspelen. *Onderworpen* kan dus moeilijk actueler zijn.

‘Onderworpen’ is een toegankelijk stuk, wat je van de vorige regies van Johan Simons niet vaak kon zeggen. De invloed van coregisseur Chokri Ben Chikha laat zich ongetwijfeld voelen.

Tegelijk bewijzen NTGent en Action Zoo Humain in hun zeer geslaagde theaterbewerking dat dit boek zoveel meer is dan pessimistische bangmakerij en vooral gaat over de condition humaine van de westerse mens.

Mystieke bekering

Hoofdfiguur is François, een lamelndige man van middelbare leeftijd met amper idealen om voor te vechten. Zijn leven bestaat uit onromantische seks, afhaalmaaltijden en wachten. François staat voor een dubbel dilemma. Zal hij na zijn verhouding met Myriam, een joodse studente aan de universiteit, ooit nog zo’n intense verliefdheid ervaren? Of reist hij haar beter achterna naar Israël, waar ze heen is gevlucht uit angst voor het nieuwe Franse moslimregime? En moet hij zich, nu de Sorbonne in Saoedische handen is gevallen, tevredenstellen met een riant pensioen en ophoepelen? Of zit er niets anders op dan zich te bekeren tot de islam om docent te kunnen blijven en iets van uitdaging te behouden?

Uiteindelijk, nieuwe *spoiler alert*, valt François toch voor de mystiek die rond de islam hangt. Hij, een stuurloos schip dat eenzaam in zijn appartementje huist, verlangt immers vurig naar een ‘groter geheel’, wat hij in de geïndividualiseerde westerse samenleving niet langer vindt.

De bekering tot moslim van François wordt prachtig in beeld gebracht: in wit ondergoed werpt acteur Steven Van Watermeulen zich tegen een stapel matrassen, dezelfde waarop hij net nog lag te rollebollen met Myriam. We zien de existentiële twijfel in zijn blik, maar ook hoe de last van de onophoudelijke begeerte van zijn schouders valt tijdens het moment suprême. ‘Een tweede kans op een beter leven’, zo verklaart hij zelf zijn bekering.

Onderhuids

Van Watermeulens vertolking is fenomenaal. Met zijn laconieke droogheid, gevatte mimiek en cynische speelstijl weet hij perfect de absurde vertwijfeling te vatten die Houellebecq in zijn boek beoogt. Sara De Bosschere zet een zeer doorleefde Myriam neer, terwijl Zouzou Ben Chikha, Marijke Pinoy en Mourade Zeguendi (de enige die Frans praat) voor de komische noot zorgen.

Wie hoopt op controversie en spektakel, zal teleurgesteld zijn. Deze *Onderworpen* is een ingetogen, integere en emotionele voorstelling. Maar ze is ook erg grappig, cynisch en beslist luchtiger dan Houellebecqs boek. Het is een toegankelijk stuk, wat je van de vorige regies van Johan Simons niet vaak kon zeggen. De invloed van coregisseur Chokri Ben Chikha laat zich ongetwijfeld voelen.

Onderworpen is zo'n voorstelling die onder je kleren kruipt en de dag nadien nog nazindert. Aan zo'n theaterervaring onderwerpen wij ons met plezier.

Onderworpen speelt als tweeluik met *Platform* op 29-30/4 in KVS en 6-7/5 in Vooruit. Daarna in Brugge, Antwerpen en Nederland.

Gedaan met het sekstoerisme!

© Phile Deprez

'Double bill'

Parallel met *Onderworpen* is ook het bejubelde *Platform* opnieuw te zien. In 2005 creëerde Johan Simons deze theaterbewerking van dat andere bekende boek van Houellebecq, hier gespeeld door grotendeels dezelfde cast als *Onderworpen*. Beide stukken versterken elkaar in deze *double bill*. Er zijn dan ook veel gelijkenissen: de drang naar seks, de angst om eenzaam te zijn en de lethargie van de blanke westerse mens bijvoorbeeld, maar ook het islamvraagstuk.

In *Platform* maakt een terreuraanslag door moslimextremisten een eind aan de illusie van een sekstoerismeresort in Thailand, toch zowat hét symbool van de westerse decadentie. In *Onderworpen* komen moslims op een geweldloze, democratische manier aan de macht en veranderen ze het systeem van binnenuit.